

DOI: 10.58423/2786-6742/2024-5-270-280

УДК 657

Robert BACSÓ

DsC, professzor, Számvitel és Auditálás Tanszék vezetője,
II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola,
Beregszász, Ukrajna
ORCID ID: 0000-0002-5957-7571
Scopus Author ID: 57006730200

Gabriella LOSZKORIH

PhD
Számvitel és Auditálás Tanszék vezető-helyettes,
II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola,
Beregszász, Ukrajna
ORCID ID: 0000-0002-5402-7220

Antal HMILY

MSc hallgató
"Nemzetközi számvitel és Adóügy" c. képzési program
II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola,
Beregszász, Ukrajna
ORCID ID: 0009-0005-9094-6573

A VÁLLALAT SZÁMVITELI POLITIKÁJÁNAK ELMÉLETI ALAPJAI: NEMZETI ÉS NEMZETKÖZI SZEMPONTOK

Absztrakt. Az ukrajnai piaci kapcsolatok dinamikus fejlődése, a nemzeti számviteli rendszer nemzetközi szabványokhoz való igazítása, valamint a különböző tulajdonformájú vállalkozások jelenléte hozzájárul ahhoz, hogy a belső és külső felhasználók egyre nagyobb követelményeket támasszanak a gazdálkodó egységek pénzügyi és gazdasági tevékenységével kapcsolatos számviteli információk minőségével szemben a vállalat jövedelmezőségének és versenyképességének növelésének céljából. Ezt, viszont, nem lehet megfelelően bemutatni racionális számviteli szervezés nélkül, melynek szükséges feltétele a vállalat számviteli politikájának kialakítása. A tanulmány a vállalat számviteli politikájának elméleti alapjait vizsgálja ukrán nemzeti és nemzetközi szempontok figyelembevételével. A szakirodalmi forrásokon elvégzett áttekintés megerősíti a tanulmány relevanciáját, és jelzi a kutatók munkáinak tanulmányozásának szükségességét a számviteli politika jellemzőinek meghatározása érdekében, tekintettel a nemzeti gyakorlatra és a nemzetközi tapasztalatokra, illetve annak további alkalmazása céljából a vállalatirányítási rendszerben. A „számviteli politika” definíció morfológiai kompozíciója hazai és külföldi tudósok munkái alapján kerül elemzésre. A „számviteli politika” fogalom értelmezésének alapját képező főbb alapkategóriákat külön kiemeljük: halmaz, rendszer, eszköz, megállapodások és gyakorlat. Az elvégzett kutatások alapján javasoljuk, hogy a „számviteli politika” fogalmát olyan integrált rendszertként kell értelmezni, amely egy vállalkozás által elfogadott és alkalmazott elvek, módszerek, eljárások, eszközök, megállapodások és gyakorlatok összességéből áll, figyelembe véve a vállalkozás tevékenységének sajátosságait és az általánosan elfogadott szabványokat, a számviteli elszámolásokat, a pénzügyi kimutatások elkészítése és bemutatása során. A cikk hangsúlyozza, hogy a számviteli politikát több szinten kell szabályozni: államközi, állami, ágazati és egyéni gazdálkodó egységek szintjén. Megállapítást nyer, hogy sem nemzeti, sem nemzetközi szinten nincs olyan külön standard, amely kifejezetten szabályozná a vállalkozás számviteli politikáját. A cikk a számviteli politika hazai és nemzetközi szabályozási és jogi támogatását ismerteti.

A tanulmány összehasonlító elemzést mutat be a vállalat számviteli politikájának főbb fogalmairól IAS és GAAP szerint. A kutatás eredményeit a vállalkozások vezetői és főkönyvelői használhatják.

Kulcsszavak: számviteli politika, vállalkozás, számvitel, pénzügyi beszámolás, nemzeti számviteli standardok, IFRS, IAS.

JEL Classification: M40, M 41

Анотація. Динамічний розвиток ринкових відносин в Україні, адаптація національної облікової системи до міжнародних стандартів, наявність підприємств різних форм власності сприяють підвищенню вимог внутрішніх і зовнішніх користувачів до якості облікової інформації, яка стосується фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання задля підвищення рівня рентабельності і конкурентоспроможності компанії, що, у свою чергу, належним чином не може бути представлено без раціональної організації обліку, необхідною умовою якого є розроблення облікової політики підприємства. У статті досліджено питання теоретичних основ облікової політики підприємства з врахування національних і міжнародних аспектів. Проведений огляд літературних джерел підтверджує актуальність дослідження та вказує на необхідність вивчення праць науковців з метою визначення особливостей облікової політики з врахуванням національної практики і міжнародного досвіду для подальшого її застосування у системі управління підприємством. Проаналізовано морфологічну декомпозицію дефініції «облікова політика» на основі працювань вітчизняних та іноземних науковців. Виокремлено основні базові категорії, які лежать в основі тлумачення терміну «облікова політика»: сукупність, система, інструмент, домовленості й практика. На основі проведеного дослідження запропоновано під терміном «облікова політика» розуміти цілісну систему, яка складається із сукупності принципів, методів, процедур, інструментів, домовленостей та практик, які прийняті та використовуються підприємством, враховуючи особливості його діяльності та загальноприйняті стандарти для ведення бухгалтерського обліку, складання й подання фінансової звітності. Наголошено на необхідності регулювання облікової політики на декількох рівнях: міждержавному, державному, галузевому і рівні окремого суб'єкта господарювання. Визначено, що окремого стандарту, який би конкретно регулював питання облікової політики підприємства, немає ні на національному, ні на міжнародному рівні. Охарактеризовано нормативно-правове забезпечення облікової політики на національному та міжнародному рівнях. Здійснено порівняльний аналіз основних понять облікової політики підприємства згідно МСБО та GAAP. Результати дослідження можуть бути використані керівниками та головними бухгалтерами підприємств.

Ключові слова: облікова політика, підприємство, облік, фінансова звітність, НП(С)БО, МСФЗ, МСБО.

Abstract. The dynamic development of market relations in Ukraine, the adaptation of the national accounting system to international standards, the presence of enterprises of various forms of ownership contribute to increasing the requirements of internal and external users for the quality of accounting information regarding the financial and economic activities of business entities in order to increase the level of profitability and competitiveness of the company, which, in turn, cannot be properly represented without a rational organization of accounting, a necessary condition of which is the development of the company's accounting policy. The article examines the issue of the theoretical foundations of the company's accounting policy, taking into account national and international aspects. The review of literary sources confirms the relevance of the research and indicates the need to study the works of scientists in order to determine the features of the accounting policy, taking into account domestic practice and world experience for its further application in the enterprise management system. The morphological decomposition of the definition of "accounting policy" is analyzed based on the works of domestic and foreign scientists. The main basic categories that form the basis of the interpretation of the term "accounting policy" are highlighted: totality, system, instrument, contracts and practice. On the basis of the conducted research, it is suggested that the

term "accounting policy" should be understood as a complete system consisting of a set of principles, methods, procedures, tools, agreements and practices adopted and used by the enterprise, taking into account the peculiarities of its activity and generally accepted standards of accounting, compilation and submission of financial statements. The need to regulate the accounting policy at several levels is emphasized: interstate, state, industry, and the level of a separate economic entity. It was determined that there is no separate standard that would specifically regulate the accounting policy of the enterprise, neither at the national nor at the international level. The regulatory and legal support of accounting policy at the national and international levels is characterized. A comparative analysis of the main concepts of the company's accounting policy in accordance with IAS and GAAP was carried out. The results of the research can be used by managers and chief accountants of enterprises.

Keywords: *accounting policy, enterprise, accounting, financial reporting, National accounting standards, IFRS, IAS.*

A probléma általános megfogalmazása. A hazai vállalatok modern fejlődésének korszakában pénzügyi-gazdasági tevékenységük megszervezése és tervezése jelentős hatással van a hatékony működésük biztosítására. Ez a folyamat vezetői megközelítést igényel, és ebben az összefüggésben a legfontosabb eszköz a vállalkozás számviteli politikája. Ennek a fogalomnak a megjelenése az ukrán gyakorlatban a gazdasági kapcsolatokban bekövetkezett változásokhoz kapcsolódik, ami megkövetelte az ukrán számvitel felülvizsgálatát, az új gazdasági feltételekhez való alkalmazkodást és a nemzetközi szabványoknak megfelelő átalakulást. A számviteli folyamat hatékony megszervezése a Számviteli Politika Rendelet (vagy Számviteli Politika Szabályzat) kidolgozásával kezdődik, amely az első és legfontosabb belső dokumentum, ami szabályozza a vállalat számviteli és pénzügyi beszámolási folyamatát. Meg kell jegyezni, hogy egyes gazdálkodó egységek csupán formális megközelítést alkalmaznak a számviteli politika kidolgozásakor, anélkül, hogy figyelembe vennék az egyes elemek alkalmazásának következményeit. A kialakított számviteli politika azonban jelentősen befolyásolja a vállalat számos kulcsfontosságú teljesítménymutatóját a jelenlegi üzleti környezetben: a nyereséget, az adóterhet, az árpolitikát és a pénzügyi állapot mutatóit. Hangsúlyozandó, hogy a „számviteli politika” fogalmának nincs egységes, általánosan elfogadott definíciója a kutatók körében, ami meghatározza a téma jelentőségét és a további kutatások szükségességét. A számviteli politikák megfelelő értelmezése és világos megértése csökkenti a lényegi tartalmuk nem egyértelmű értelmezésének kockázatát, és ezáltal biztosítja a számviteli rendszer hatékony szervezését a tevékenységek irányítását a gazdálkodó egység szintjén.

Legújabb kutatások és publikációk elemzése. A következő kutatók tanulmányozták a számviteli politika kérdését nemzeti standardok figyelembevételével: Butynets F.F. [9], Gerasymovych I.A. [4], Zhytnyi P.E. [10], Zasadnyi B.A. [11], Kulyk V.A. [13], Kucherenko T.E. [14], Yatsyshyn S.R. [15]. A számviteli politika egyes aspektusai a nemzetközi térben pedig a következő kutatók munkáiban voltak elemezve: Nangih E., Wali S. C., Anyanwu P. O. [7]; Gaidarzhyska O. M., Zaderaka N. M., Titarenko L. I. [3]. A tudósok azonban általában csak a számviteli politika egyes összetevőit vették figyelembe, és nem fordítottak kellő

figyelmet a számviteli politika nemzeti és nemzetközi standardok szerinti összehasonlításának átfogó mérlegelésére. A kutatók e téma iránti kifejezett érdeklődése ellenére a számviteli politika nemzeti és nemzetközi standardok szerinti sajátosságai még nem tisztázottak teljes mértékben, ami indokolja e kérdések további mélyreható kutatását.

A cikk céljainak megfogalmazása. A kutatás célja a vállalkozás számviteli politikájának elméleti alapjainak meghatározása, figyelembe véve a hazai gyakorlatot és a nemzetközi tapasztalatokat.

A fő kutatási anyag bemutatása. Ukrajna nemzetközi és globális integrációjának környezetében a gazdasági szféra hatékony és eredményes működéséhez a gazdasági egységek tevékenységét jellemző pénzügyi kimutatások kialakításának és elkészítésének helyességére és átláthatóságára vonatkozó különleges követelmények figyelembe vételére van szükség. A számviteli politika a gazdálkodó egység könyvelésének egyik legfontosabb eleme, amely közvetlenül befolyásolja a teljes pénzügyi és számviteli mechanizmust és annak irányítását. A jól megtervezett és elkészített számviteli politika a rendszer sikeres működésének legfőbb elsődleges forrása, amely a gazdálkodó szervezet jövőbeni, a vezetés számára kiemelt fontosságú célját és működési elveit, valamint az állami szabályozói keretrendszer feltételeit szem előtt tartva, céltudatosan és hatékonyan képes ötvözni.

A „számviteli politika” definíciójának morfológiai kompozíciójának főbb megközelítéseit hazai és külföldi kutatók munkái alapján az *1. táblázat* mutatja be.

A definíció morfológiai bontása alapján megkülönböztethetők a „számviteli politika” kifejezés értelmezésének alapjául szolgáló elméleti alapkategóriák: halmaz, rendszer, eszköz, megállapodások és gyakorlat.

Így a tanulmány alapján azt javasoljuk, hogy a „számviteli politika” kifejezést úgy kell értelmezni, mint egy olyan integrált rendszert, amely egy vállalkozás által elfogadott és alkalmazott elvek, módszerek, eljárások, eszközök, megállapodások és gyakorlatok összességéből áll, figyelembe véve a vállalkozás tevékenységének sajátosságait és az általánosan elfogadott szabványokat, a számviteli elszámolások, a pénzügyi kimutatások elkészítése és bemutatása során.

1. táblázat.

A „számviteli politika” meghatározásának morfológiai meghatározásai.

Ssz	Alap kategória	A fogalom meghatározása	Forrás
1.	Rendszer	A számvitel szabályainak, módszereinek, formáinak, eljárásainak, szervezésének és kialakításának alapvető rendszere.	[4, o. 49]
		A számviteli és pénzügyi beszámolási módszerek olyan rendszere, amelyet egy vállalkozás a gazdasági döntéshozatal megalapozására és a gazdasági tevékenység tényadatait a lehető legmegbízhatóbb módon tükrözi.	[13, o. 54]
2.	Halmaz	Egy vállalkozás által választott számviteli módszerek halmaza.	[9, o. 88]
		A számviteli folyamatok megszervezésének és vezetésének sajátos módszereinek és eljárásainak halmaza, amelyet egy	[12]

Ssz	Alap kategória	A fogalom meghatározása	Forrás
		vállalkozás az általános szabályok és a működésének sajátosságai alapján alkalmaz.	
		A számviteli törvény rendelkezéseinek végrehajtásához szükséges módszerek, eszközök, eljárások és kiegészítő rendelkezések halmaza, figyelembe véve az adott vállalat egyedi sajátosságait, amelyek betartása kötelező a vállalat számára.	[8, o. 7]
3.	Eszköz	Olyan eszköz, amely lehetővé teszi az állami szabályozás és a vállalat saját kezdeményezésének optimális ötvözését a számviteli nyilvántartások megszervezésének és kezelésének kérdésében.	[6, o. 10]
		A múltbeli és folyamatban lévő számvitel, az üzleti tények előzetes értékelése, előrejelzés, tervezés és belső ellenőrzés eszköze, valamint az üzleti eseményekre vonatkozó információk számviteli mutatókká történő átalakításának eszköze a pénzügyi beszámolás és a termelési rendszer kezelésének igényei szerint.	[10]
4.	Megállapodások és gyakorlat	Olyan megállapodások és gyakorlatok, amelyek egy gazdálkodó egység által a pénzügyi kimutatások elkészítéséhez és bemutatásához használt elvek, módszerek és eljárások összességében nyilvánulnak meg azzal a céllal, hogy azokat harmonizálják, és közös megközelítéseket hozzanak létre azok egyes elemeinek azonosítására, kimutatására és értékelésére.	[14, o. 25]
		A gazdálkodó egység által a pénzügyi kimutatások elkészítése és bemutatása során alkalmazott vagy bevezetett konkrét elvek, keretek, megállapodások, szabályok és gyakorlatok.	[7, o. 61]

Forrás: saját szerkesztés.

Az ukrain számvitelről és pénzügyi beszámolásról szóló törvény és az 1. Sz. Nemzeti számviteli standard „A pénzügyi beszámolás általános követelményei” 1. cikke alapján a számviteli politikát a vállalkozás által a számvitelre, a pénzügyi kimutatások elkészítésére és bemutatására alkalmazott elvek, módszerek és eljárások összességként határozzák meg [1, 5]. A nemzetközi gyakorlatban a „számviteli politika” kifejezést a gazdálkodó egység által a pénzügyi kimutatások elkészítése és bemutatása során alkalmazott konkrét elvekre, keretekre, megállapodásokra, szabályokra és gyakorlatokra használják [6].

Jól látható, hogy az ukrain számvitelről és pénzügyi beszámolásról szóló törvény a „számviteli politika” fogalmát egyes számban határozza meg, míg az IFRS 8 „Számviteli politika, a számviteli becslések változásai és hibák” című standard többes számban írja le ezt a fogalmat. Ennek oka az a tény, hogy a nemzetközi szabályok szerint az egy adott számviteli tételre meghatározott számviteli politika külön számviteli politikának minősül. E fogalom nemzeti értelmezése alapján azonban az ilyen számviteli politikák összessége a gazdálkodó egyetlen számviteli politikáját képezi [15].

Az értelmezések közötti fő különbség az, hogy a nemzetközi gyakorlat szerint a számviteli politika alkalmazásának célja a pénzügyi kimutatások elkészítése és bemutatása, azaz a pénzügyi és gazdasági tevékenységekre vonatkozó adatok megbízható mutatók formájában történő összefoglalása, ami azonban nem említi a

számvitelt. A számviteli politika meghatározása azt jelenti, hogy a vállalkozás választhat bizonyos elvek, módszerek és eljárások (az ukrán törvényekkel összhangban) vagy bizonyos elvek, keretek, megállapodások és szabályok közül (a nemzetközi törvényekkel összhangban).

A számviteli politika kialakítása általában három szinten történik [4]:

- 1) államközi - a számviteli működés szabályainak és elveinek kidolgozása az államok szövetségén belül;
- 2) állami - a számvitel általános szabályainak és standardjainak kialakítása;
- 3) gazdálkodói - a vállalkozás által elfogadott és a tevékenységének sajátosságainak megfelelő számviteli módszerek és technikák összessége.

Egyetértünk Zasadnyi B. A.-val [11], aki hangsúlyozza, hogy a számviteli politikát ágazati szinten kell kialakítani, mert minden tevékenység típusnak megvannak a maga sajátosságai a számvitel bizonyos területein, vagyis egy gazdálkodó egységnek ki kell alakítania a számviteli politika saját optimális változatát, figyelembe véve a felhasználók igényeit.

A fentiekre való tekintettel úgy véljük, hogy a számviteli politikát több szinten kell szabályozni: államközi, állami, ágazati és egyéni gazdálkodó egységek szintjén, és ennek megfelelően az alanyai is e kialakítási szintek függvényében kerülnek meghatározásra.

Az államközi szintű számviteli politika léte a modern globalizációs folyamatoknak köszönhető, melynek következménye az országok társulásainak kialakulása. A számviteli politika állami és államközi szinten kötelező: itt rögzítik a számvitel általános alapelveit, meghatározzák annak jogi alapját és azokat a korlátokat, amelyekben belül az egyes vállalkozások tulajdonosai saját számviteli politikát alakítanak ki.

Az ágazati szintű az ipar igényeihez igazodó állami szabályozási rendszeren keresztül történik.

Az egyéni gazdálkodó egységek szintjén a vezetés számára a számviteli információ létrehozásának fő eszközei: a gazdaság számviteli politikájának kialakítása; számviteli fajták alkalmazási korlátainak meghatározása. Biztosítaniuk kell a gazdaságban megtörtént gazdasági tények teljes körű, megbízható és folyamatos megjelenítését, az adatok meghatározott módon és technikával történő feldolgozását a gazdálkodás igényeinek és a magasabb szintű szabályozás követelményeinek megfelelően. Ezen a szinten a legrendszeresebben biztosítva van a számviteli információ irányítása.

A vállalat számviteli politikájának kialakítása a számviteli információk felhasználóinak különböző csoportjainak érdekeitől függ. A számviteli politika felhasználói azok a természetes vagy jogi személyek, akiknek a döntéshozatalhoz információra van szükségük a vállalat tevékenységéről.

A jelenlegi gazdasági környezetben a vállalkozás számviteli politikája nem működhet hatékonyan az állam megfelelő jogi szabályozása nélkül.

Érdemes megjegyezni, hogy sem nemzeti, sem nemzetközi szinten nem létezik külön jogszabály, amely kifejezetten a vállalkozás számviteli politikáját szabályozná.

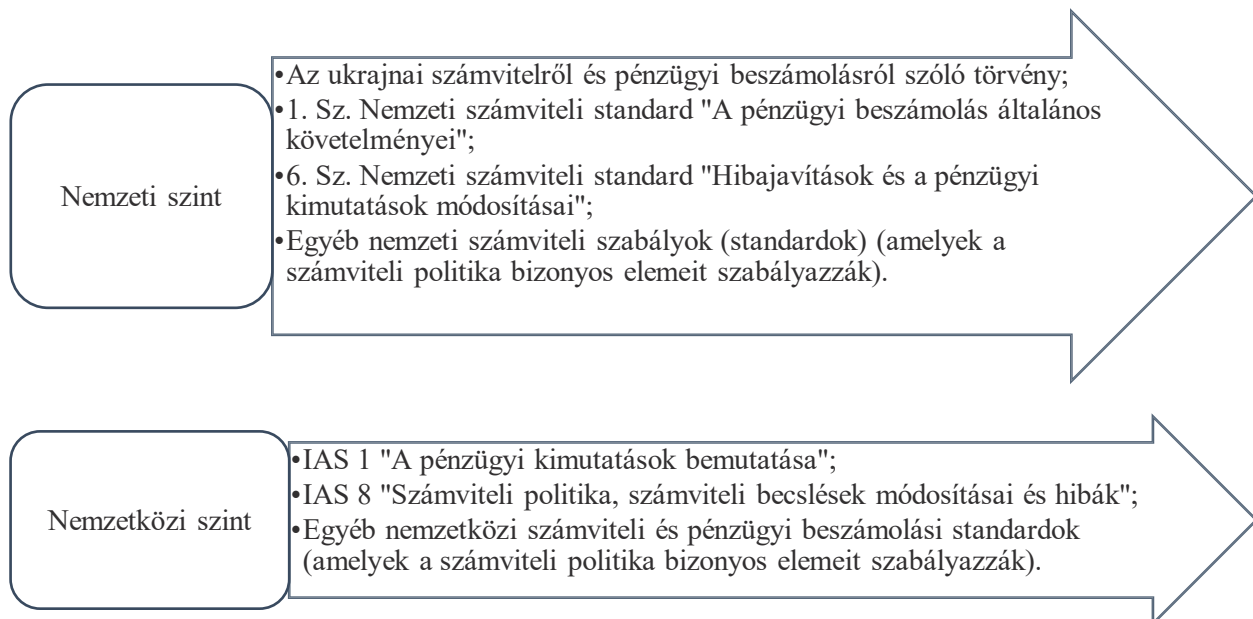
A számviteli politika nemzeti szintje magában foglalja Ukrajna jogszabályait, a

vállalkozás számviteli politikájára vonatkozó módszertani ajánlásokat, a nemzeti számviteli szabályokat (standardokat) stb.

A számviteli politika nemzetközi szintje a nemzetközi standardokban meghatározott számviteli elveket és szabályokat foglalja magában, amelyek magukban foglalják a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokat (IFRS), a Nemzetközi Számviteli Standardokat (IAS) és a Nemzetközi Számviteli Standard Testület által kiadott értelmezéseket. A nemzetközi standardok szerinti számviteli politikák gazdasági lényege, hogy meghatározzák azokat a szabályokat és elveket, amelyek segítenek a gazdálkodó egységnek abban, hogy pénzügyi kimutatásai valós képet mutassanak, megbízhatóak és összehasonlíthatóak legyenek. A számviteli politikáknak összhangban kell lenniük a pénzügyi kimutatások céljával, amely az, hogy a felhasználók számára információt nyújtsanak a gazdálkodó egység pénzügyi helyzetéről, teljesítményéről és pénzforgalmáról.

A fő különbség a nemzeti és a nemzetközi standardok között az, hogy az ukrán standardok szigorúan szabályozzák a számvitelt és pénzügyi beszámolást (és ennek megfelelően a számviteli politikát), míg az IFRS nagyobb önállóságot biztosít a vállalatok számára e tekintetben.

Az 1. ábra a számviteli politika fő szabályozási kereteit mutatja be nemzeti és nemzetközi szinten.

1. ábra. A vállalat számviteli politikájának szabályozási és jogi háttere nemzeteti és nemzetközi szinten

Forrás: Saját szerkesztés [1,5,6] alapján.

Nemzetközi szinten két fő számviteli rendszert használnak a vállalatok a pénzügyi kimutatások elkészítéséhez: IFRS és GAAP.

Az IFRS (Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok) és a GAAP (Általánosan Elfogadott Számviteli Alapelvek) a vállalatok által a pénzügyi kimutatások elkészítéséhez használt két fő számviteli standardrendszer.

Az IFRS (Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok) a Nemzetközi Számviteli Standard Testület (IASB) által jóváhagyott nemzetközi standardok összessége [3]. Ezek határozzák meg a pénzügyi információ elszámolásának szabályait és elveit. Ezeket a standardokat a világ legtöbb országában használják, és céljuk, hogy közös számviteli nyelvet teremtsenek a különböző országok vállalkozásai számára.

A 2. táblázat összehasonlítja a számviteli politika fogalmának főbb alapelveit az IFRS és a GAAP standardok szerint.

2. táblázat.

A vállalat számviteli politikájának fő fogalmait összehasonlító elemzés az IFRS és a GAAP szerint

Fogalom	IAS / IFRS	GAAP
A számviteli politika célja	A megbízható és objektív pénzügyi beszámoló biztosítása	A megbízható és pontos pénzügyi beszámoló biztosítása
A számviteli politika alapelvei	- A számviteli politika alapelveinek való megfelelés elve; - A lényegesség elve; - Az óvatosság elve; - A vállalkozás folytonosságának elve; - A következetesség elve.	- Az objektivitás és a pártatlanság elve; - Az ügylet lényegét tükröző elv; - A termelékenység elve; - Az önköltségszámítási politika elve; - A tulajdonosi jogok és kötelezettségek elve.
A tranzakciók pénzügyi kimutatásokban való megjelenítési módszereinek megválasztása	Az elfogadható módszerek lehetőségeit a szabványok határozzák meg	Néhány javaslat a megjelenítési módszerek használatára
Pénzügyi kimutatásokra gyakorolt hatások	A pénzügyi kimutatások információs bázisa	A pénzügyi kimutatások fő jellemzői
Bizalmasság	A bizalmasság biztosítása	A bizalmasság szabályozása
Kötelezőség	A pénzügyi beszámolók esetében kötelező alkalmazni	A közzététel számára kötelező, a magánvállalatok számára ajánlott
Számviteli nyilvántartások	- A kettős könyvvitel alkalmazása; -A könyvelési nyilvántartások vezetése alap pénzben; -Könyvelési szabályzatok használata az eszközök és kötelezettségek értékeléséhez	- A kettős könyvvitel alkalmazása; - A számlák vezetése az alapvalutában; - Számviteli politikák alkalmazása az eszközök és kötelezettségek értékelésére.
A fogalmak meghatározása	A szabványokban meghatározott fogalmak használata	A szabványokban meghatározott fogalmak használata
A számviteli politika főbb elemei	- A pénzügyi kimutatások pontossági és megbízhatósági szintjének meghatározása;	- A pénzügyi kimutatások pontossági és megbízhatósági szintjének meghatározása;

Fogalom	IAS / IFRS	GAAP
	<ul style="list-style-type: none"> - A számviteli politikák kiválasztása a pénzügyi kimutatásokban szereplő tranzakciók tükrözésére; - A számviteli politikáknak való megfelelés biztosítására szolgáló eljárások dokumentálása és kialakítása.	<ul style="list-style-type: none"> - A számviteli politikák kiválasztása a pénzügyi kimutatásokban szereplő tranzakciók tükrözésére; - A számviteli politikáknak való megfelelést biztosító eljárások dokumentálása és kialakítása.
Az eszközök és kötelezettségek értékelése	<ul style="list-style-type: none"> - Objektív módszerek alkalmazása az eszközök és források értékelésére; - Szükség esetén további adatok felhasználása; - Értékelési technikák alkalmazása a hiány és a kockázatok felmérésére.	<ul style="list-style-type: none"> - Objektív módszerek alkalmazása az eszközök és források értékelésére; - Szükség esetén további adatok felhasználása.

Forrás: saját szerkesztés.

A GAAP (Generally Accepted Accounting Principles - általánosan elfogadott számviteli elvek) az Egyesült Államokban elfogadott számviteli elvek, szabályok és standardok összessége. Ezeket a Pénzügyi Számviteli Standardok Testülete (FASB) és más szervezetek, például az Amerikai Könyvvizsgálói Intézet (AICPA) határozza meg [2]. A GAAP meghatározza, hogy a vállalatoknak hogyan kell elkészíteniük pénzügyi kimutatásaikat és számviteli információikat, hogy biztosítsák azok pontosságát és összehasonlíthatóságát.

Az IFRS és a GAAP közötti fő különbség a földrajzi alkalmazásuk: Az IFRS-t inkább nemzetközileg alkalmazzák, míg a GAAP elsősorban az Egyesült Államokban alkalmazott standardok összessége.

Az IFRS és a GAAP két különböző számviteli standardot jelent, amelyeket világszerte alkalmaznak. A szóhasználatban, a koncepciók keretekben és a követelményekben mutatkozó bizonyos különbségek ellenére mindkét standard célja annak biztosítása, hogy a gazdálkodó egységek pénzügyi kimutatásai pontosan és valósan kerüljenek bemutatásra. E fogalmak megértése segít megérteni azokat a követelményeket, amelyeket a standardok a gazdálkodó egység számviteli politikájával szemben támasztanak.

Következtetések és további kutatások kilátásai. A számviteli politika gazdasági alapelve az, hogy a számviteli politika egy olyan rendszer, amely a vállalkozások gazdasági tevékenységét szabályozza. Továbbá a számviteli politika biztosítja a pénzügyi információ összegyűjtését, feldolgozását, valamint elemzését és értelmezését, amely lehetővé teszi a vállalkozások irányítására vonatkozó döntések meghozatalát. A számviteli politika fő célja a vállalat erőforrásainak hatékony felhasználása és céljainak maximális megvalósítása. A számviteli politikák segítenek a pénzügyi áramlások kiegyensúlyozásában, a kiadások és bevételek nyomon követésében, a készletek és egyéb erőforrások ellenőrzésében, a vállalat teljesítményének értékelésében és a pénzügyi problémák azonosításában. Ezért a számviteli politikákat többszintű forma jellemzi, ami nemzeti szinten elvek, módszerek és eljárások, nemzetközi szinten pedig elvek, keretek, megállapodások,

szabályok és gyakorlatok határozzák meg. A számviteli politika fogalma sokrétű, amely további kutatásokat igényel annak meghatározásához, hogy milyen hatással van a vállalkozások gazdasági potenciáljára összességében és különösképpen a pénzügyi beszámolók mutatóira.

A felhasznált források listája

1. Accounting and Financial Reporting in Ukraine: Law of Ukraine on July 16, 1999No 996-XIV. URL: <http://surl.li/kkgmb>
2. Financial encyclopedia. Generally Accepted Accounting Principles (GAAP). URL: <http://surl.li/nssnh>
3. Gaydarzhyys'ka, O., Zaderaka, N. and Titarenko, L. (2018), "Differences in accounting between ifrs and gaap", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 20, pp. 29–33. DOI: 10.32702/2306-6814.2018.20.29
4. Herasymovych, I. (2018), "Organization of accounting policies of the modern enterprise", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 7, pp. 49–53. URL: <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=6016&i=8>
5. Ministry of Finance of Ukraine. National provisions (standards) of accounting. URL: <http://surl.li/atjeb>
6. Ministry of Finance of Ukraine. Translation of the 2022 International. Financial Reporting Standards and the Conceptual Framework for Financial Reporting. URL: <http://surl.li/ffuoi>
7. Nangih, E., Wali, S. C., & Anyanwu, P. O. (2021). Accounting Policies, Management Judgements And Financial Reporting Quality Of Small And Medium Enterprises In Nigeria: A Survey. *International Journal of Finance Research*, 2(2), 58-70. DOI: <https://doi.org/10.47747/ijfr.v2i2.326>
8. SZAMKÓ JÓZSEFNÉ: Központi és önkormányzati költségvetési szervek számviteli politikája, számlarendje, SALDO, 2010., p. 7.
9. Бутинець Ф.Ф. Теорія бухгалтерського обліку [підручник для студ. вузів спец. 7.050106 «Облік і аудит»]. Житомир: ЖІТІ, 2000. 640 с.
10. Житний П. Системний аспект облікової політики. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2006. № 1. С.62 – 65.
11. Засадний Б. А. Формування облікової політики в системі бухгалтерського обліку підприємств. *Причорноморські економічні студії*. 2016. Вип. 12(2). С. 159-164.
12. Кужельний М. В. Теорія бух обліку: підручник. Київ : КНЕУ, 2001. 334 с.
13. Кулик В. А. Облікова політика підприємства: набутий досвід та перспективи розвитку : монографія. Полтава : РВВ ПУЕТ, 2014. 373 с.
14. Кучеренко Т. Регламентування облікової політики фінансової звітності. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2009. № 5. С. 24–34.
15. Яцишин, С. Р. Аспекти формування облікової політики підприємства. *Економічні науки. Серія «Облік і фінанси»*. 2011. Випуск 8 (29). URL: <http://surl.li/nssqh>

References

1. Accounting and Financial Reporting in Ukraine: Law of Ukraine on July 16, 1999No 996-XIV. URL: <http://surl.li/kkgmb> [in Ukrainian].
2. Financial encyclopedia. Generally Accepted Accounting Principles (GAAP). <http://surl.li/nssnh> [in Ukrainian].
3. Gaydarzhyys'ka, O., Zaderaka, N. & Titarenko, L. (2018). Differences in accounting between ifrs and gaap. *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 20, 29–33. DOI: 10.32702/2306-6814.2018.20.29 [in Ukrainian].
4. Herasymovych, I. (2018). Organization of accounting policies of the modern enterprise. *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 7, 49–53. URL: <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=6016&i=8> [in Ukrainian].
5. Ministry of Finance of Ukraine. National provisions (standards) of accounting. URL:

<http://surl.li/atjeb> [in Ukrainian].

6. Ministry of Finance of Ukraine. Translation of the 2022 International. Financial Reporting Standards and the Conceptual Framework for Financial Reporting. URL: <http://surl.li/ffuoi> [in Ukrainian].

7. Nangih, E., Wali, S. C., & Anyanwu, P. O. (2021). Accounting Policies, Management Judgements And Financial Reporting Quality Of Small And Medium Enterprises In Nigeria: A Survey. *International Journal of Finance Research*, 2(2), 58-70. DOI: <https://doi.org/10.47747/ijfr.v2i2.326> [in English].

8. SZAMKÓ JÓZSEFNÉ (2010). Központi és önkormányzati költségvetési szervek számviteli politikája, számlarendje. SALDO, p. 7 [in Hungarian].

9. Butynets, F.F. (2000). Teoriia bukhhalterskoho obliku [pidruchnyk dlia stud. vuziv spets. 7.050106 «Oblik i audyt»]. Zhytomyr: ZhITI, 640 [in Ukrainian].

10. Zhytnyi, P. (2006). Systemnyi aspekt oblikovoi polityky [System aspect of accounting policy]. *Bukhhalterskyi oblik i audyt*, issue 1, 62-65 [in Ukrainian].

11. Zasadnyi, B. A. (2016). Formuvannia oblikovoi polityky v systemi bukhhalterskoho obliku pidpriumstv [Formation of accounting policy in the accounting system of enterprises]. *Prychornomorski ekonomichni studii*, issue 12(2), 159-164 [in Ukrainian].

12. Kuzhelnyi, M. V. (2001). Teoriia bukh obliku: pidruchnyk. Kyiv: KNEU, 334 s. [in Ukrainian].

13. Kulyk, V. A. (2014). Oblikova polityka pidpriumstva: nabutyi dosvid ta perspektyvy rozvytku : monohrafiia. Poltava : RVV PUET, 2014, 373 s. [in Ukrainian].

14. Kucherenko, T. (2009). Rehlamentuvannia oblikovoi polityky finansovoi zvitnosti. *Bukhhalterskyi oblik i audyt*, 2009, № 5, 24–34 [in Ukrainian].

15. Yacy`shy`n, S. R. (2011). Aspekty` formuvannya oblikovoyi polity`ky` pidpny`yemstva [Aspects of accounting policies business]. *Ekonomichni nauky`. Seriya: Oblik i finansy` [Economic sciences. Series: Accounting and Finance]*, vol. 8 (29), iss. 4. URL: <http://surl.li/nssqh> [in Ukrainian].